

Rossz tüzelés, elavult épületek, gyenge szakpolitika: ezért lélegzünk ma ilyen egészségtelen levegőt Magyarországon

A hazai levegőszennyezés legnagyobb forrását nem a gyárak és nem is a nagyvárosi forgalom jelenti, hanem a háztartási fűtés – mutat rá Csuvár Ádám, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszékének adjunktusa. A szállóporszennyezés évente több ezer ember idő előtti halálához járul hozzá, miközben érdemi, hosszú távú állami fellépés mindmáig nem született.

A szállópor az ország egyik legsúlyosabb, mégis alulértékelt egészségügyi problémája

A levegőszennyezésről sokakban nagyvárosi szmog és füstöt okozó járművek képe jelenik meg, ám a magyar adatok azt mutatják, hogy valójában a falusias térségekben a legrosszabb a levegő minősége. Ennek oka a lakossági fűtés, amely a szállópor kibocsátásának túlnyomó részéért felel. A szállópor két fő formája – a PM10 és a PM2.5, amelyek a részecskék mikrométerben mért átmérőjére utalnak – különösen veszélyes, mivel a nagyobb részecskék a légutakat irritálják, a kisebbek pedig akár a véráramba is bejuthatnak, növelve a szív-, érrendszeri és daganatos megbetegedések kockázatát. A statisztikák szerint **évi nyolc-tizenkétezer ember hal meg idő előtt a rossz levegő minősége miatt**, ami egyértelművé teszi: a probléma nem csupán környezetvédelmi, hanem az egyik legsúlyosabb közegészségügyi kihívás is.

A gondok gyökere nem a fűtés tényében, hanem annak módjában rejlik. A magyar lakásállomány jelentős része elavult, szigeteletlen épületekből áll, amelyek sok energiát igényelnek, és gyakran régi, rossz hatásfokú kályhákkal vagy kazánokkal működnek. Emiatt rengeteg tüzelőanyagot égetünk el, gyakran rossz minőségű, nedves fát, sőt sok helyen a háztartási hulladék egy részét is. A probléma súlyosbodik, amikor a tél beköszöntével egy-egy településen egyszerre több száz kéményből kerül a levegőbe szállópor, ami ilyenkor szinte azonnal érzékelhető romlást okoz a levegő minőségében.

Szegénység, rossz lakhatás és kiszámíthatatlan energiapolitika együtt állítja elő a rossz levegőt

Csuvár Ádám hangsúlyozza, hogy a légszennyezés nem vezethető vissza egyszerű „rossz szokásokra”. Sokkal inkább a szegénység, az elavult lakhatási körülmények és a hiányos ismeretek okozzák, hogy több millió ember még mindig szilárd tüzelőanyaggal fűt. A lakosoknak mintegy harmada használ fát elsődleges vagy másodlagos energiaforrásként, miközben a fa megfelelő szárításához akár két évre lenne szükség, amit rengeteg család nem tud megoldani. A helyzetet tovább rontja, hogy egyes térségekben a háztartások jelentős része hulladékot éget, ami rendkívül mérgező anyagokat juttat a környezetbe, és komoly egészségügyi kockázatokat idéz elő.

Az energiapolitika hullámzásai tovább fokozzák a gondokat. A tűzifa és a gáz helyettesítő viszonyban állnak egymással, ami azt jelenti, hogy ott, ahol ez műszakilag megoldható, a felhasználók az energiaforrások árai alapján váltogatnak a két technológia között. Ezért amikor a rezsizabályok változása miatt megemelkedtek a gázárak, sokan visszatértek a fához. Ez országosan megnövelte a fafogyasztást, felhajtotta az árakat, és egyben növelte a légszennyezést is. A legszegényebb

háztartások így még inkább rákényszerültek a legolcsóbb, legszennyezőbb megoldásokra, például a nedves fa vagy a hulladék elégetésére. A probléma ezzel túlnő az egyes településeken: **a szennyezett levegő senkit sem kerül el, és az ország jelentős részében a téli hónapokban rendszeresen a határérték feletti a szállópor koncentrációja.**

A fűtési célú fakitermelés a környezet más területeit is érinti. Sok esetben nem ismert pontosan, honnan származik a felhasznált tűzifa, ami megnehezíti annak megítélését, hogy fenntartható-e az erdőgazdálkodás. Ha a kitermelés túlzott vagy rosszul szervezett, az nemcsak a szénmegkötő képességet gyengíti, hanem sérti az élőhelyeket, növeli az eróziót, és hosszú távon a mezőgazdaságra is kedvezőtlen hatást gyakorol. Mindezek alapján nem kérdés, hogy a fafogyasztás csökkentése nemcsak a levegő, de az erdők egészsége szempontjából is kiemelkedően fontos.

A megoldás három pillére: jobb lakhatás, tisztább energia és megbízható tájékoztatás

A BME adjunktusa szerint a tartós javulás első feltétele a vidéki családok anyagi és lakhatási helyzetének javítása. Sok lakóház olyan rossz állapotú, hogy érdemi felújításuk sem műszakilag, sem gazdaságilag nem éri meg, ezért egyes esetekben új lakhatási megoldásokra lenne szükség. Ahol viszont a felújítás megoldható, ott **a szigetelés, a nyílászárók cseréje és a fűtési rendszerek korszerűsítése egyszerre csökkentené az energiaigényt, a szennyezést és a háztartások kiadásait.** Mindez azonban nem érhető el következetes állami politika nélkül, amely hosszú távú stratégiai célokat, megfelelő finanszírozást és kiszámítható programokat biztosít.

A második pillér a tisztább fűtésre való átállás. A tehetősebb háztartásokat a gázárak fokozatos és tervezhető emelése, valamint a korszerű technológiák – például a hőszivattyúk – támogatása ösztönözhetné. A szegényebb családoknak jó minőségű tüzelőanyagra, korszerű kályhákra és elérhető felújítási programokra lenne szükségük. **A fűtési technológiák közösségi szintű cseréje is hatékony lehet: erre jó példa Szentlőrinc, egy hatezer fős település, ahol a távhőszolgáltatás teljes egészében geotermikus energián alapul.**

A harmadik pillér az ismeretek bővítése és a valós idejű tájékoztatás. **Sok háztartás azért fűt rosszul, mert egyszerűen nem tudja, hogyan kellene.** A megfelelően átgondolt edukációs programok gyorsan javíthatnának a helyzeten. A valós idejű szmogriasztás pedig lehetővé tenné, hogy a lakosság időben értesüljön a veszélyes szennyezési szintekről, és ennek megfelelően változtasson mindennapi szokásain, például a szellőztetés vagy a kültéri tartózkodás idején.

A szállópor-szennyezés tehát egyszerre környezeti, társadalmi és egészségügyi kérdés, amelynek esetében – amint Csuvár Ádám fogalmaz – „a tartós, valóban fenntartható eredmények eléréséhez rendszerszinten és hosszú távban kell gondolkodni.”

További információ:

<https://masfelfok.hu/2026/01/08/rossz-tuzeles-elavult-epuletek-egeszsegtelen-levego/>

Sajtókapcsolat:

- Csuvár Ádám, adjunktus
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék
- csuvar.adam@gtk.bme.hu

Eredeti tartalom: Másfelfok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/27989/rossz-tuzeles-elavult-epuletek-gyenge-szakpolitika-ezert-lelegzunk-ma-ilyen-egeszsegtelen-levegot-magyarorszagon/>